

Policy för Mobilitet och Internationalisering av högre utbildning

1. Introduktion

Internationalisering - En chans

Internationalisering är en chans att skaffa sig interkulturell kompetens och förståelse såväl som demokratiska värderingar, färdigheter och språkkunskap. Detta behövs i en globaliserad värld och för att skapa en värld i fred där alla kan leva tillsammans. Solidaritet, ansvarsfullhet, mångfald och samarbete bör vara de mest angelägna områdena i utvecklingen av en internationell utbildningsmiljö, såväl i nationella högskolesystem som inom det europeiska området för högre utbildning. Främjande av kvalitet i internationaliseringen är en förutsättning för att underlätta att utförandet blir heltäckande. Som studenter har vi rätt att vara delaktiga i alla processer och beslut som rör internationalisering av högre utbildning så att vi har möjlighet att vara med och forma den mångkulturella framtid som vi kommer att leva i.

Internationalisering - en verklighet

Internationalisering har blivit ett måste för varje högskola och universitet runt om i världen. Det kan ses som ett sätt att bli erkänd och tävla på global nivå, men det kan också ses som en naturlig konsekvens av en globaliserad värld där studenter förväntas ha de färdigheter som krävs för att arbeta i en multikulturell, mångspråkig och internationell miljö. När de ekonomiska skälen för internationalisering får råda med målet att göra vinst fokuserar lärosäten på att attrahera avgiftsbelagda internationella studenter och att etablera satellitcampus i andra länder. Då är risken är då att endast ekonomiskt lönsamma program utvecklas framgångsrikt och att endast vissa länder och regioner hamnar i fokus på bekostnad av utbildningens kvalitet och studenters rättigheter.

Mobilitet kan också ses både som en förutsättning för internationalisering och som ett resultat av densamma. Antalet mobila studenter fortsätter att öka, både för korta och långa studieperioder. Trots detta så utgör den mobila studentgruppen en elit, mobilitet är ett privilegium för ett fåtal. Internationalisering måste ses som en allomfattande process och inte bara till glädje för vissa, varken inom ett land eller i relationen mellan länder. Jämlika möjligheter att garanteras internationalisering måste garanteras för alla i högre utbildning och måste uppnås genom att hänsyn tas till studenters olika bakgrund och behov.

2. Studentmobilitet

ESU anser att mobilitet är en rättighet för alla studenter. Mobilitet måste ses i ett helhetsperspektiv uppdelat i tre faser. Först och främst måste syftet med mobilitet förstås, värderas och synliggöras både på lärosätesnivå och på nationell nivå. Detta innebär bland annat att se till att det finns tillräckliga resurser för att tillhandahålla all nödvändig information för studenter och för att tillhandahålla språkundervisning och träning i andra färdigheter som studenter behöver för att vara mobila. För det andra måste integrationen av mobila studenter vara välfungerande och för det tredje så måste kunskaper och färdigheter som tillgodogjorts utomlands erkännas och tillgodoräknas av lärosäten.

ESU kräver att möjligheter för mobilitet ska erbjudas på alla nivåer i utbildningen, i form av utbyten eller längre eller kortare kurser utomlands. Kvaliteten på praktiker måste garanteras och innehålla adekvat handledning. Studenter ska vara inkluderade i administrationen av utbytesprogrammen, både i de existerande programmen och i framtagandet av nya program och andra initiativ. De lärdomar som studenter gjort under utlandsvistelser ska tas i beaktande i såväl design och utveckling som implementering av programmen. Studenters utvärderingar ska användas för att förbättra kvaliteten i utbytesperioder och finnas tillgängliga för att vägleda studenter som funderar på att åka utomlands i deras val.

Tillgänglighet

ESU kräver jämlika chanser och tillgänglighet till utbildning och kunskap för alla, baserat på deras personliga intressen och kapacitet. Det inkluderar även möjligheten till mobilitet. Den mobila studentpopulationen ska avspegla mångfalden i befolkningen. Regeringar och lärosäten bör bedriva evidensbaserad forskning kring vilka hinder som finns för icke-mobila och underrepresenterade grupper. För att göra mobilitet till en möjlighet för alla, och inte bara för en liten del av samhället, måste både regeringar och lärosäten arbeta för breddad rekrytering och fatta helhetsgrepp för att nedmontera de hinder till mobilitet som finns idag.

För att öka deltagandet i underrepresenterade grupper som t.ex. studenter med funktionsnedsättning, studenter med familjer och studenter från en utsatt socio-ekonomisk bakgrund så måste stödsystem och resurser finnas på plats. Mobilitetsfönster måste finnas på alla nivåer och inom alla ämnesområden för att möjliggöra för studenter att åka utomlands och får inte begränsas till att bara erbjuda en chans att åka iväg. Dock ska det aldrig vara till en students nackdel om denne, av valfri anledning, inte söker sig utomlands. Åtgärder för att återintegrera studenter som återvänder från utlandsstudier måste också finnas på plats, liksom studievägledning för dessa.

Stödsystem för studenter

Alla studenter måste garanteras samma tillgång till stödsystem i det mottagande landet och av det mottagande lärosätet oavsett längd på vistelsen. Dessa kan till exempel vara hälsovård eller barnomsorg. De specifika behoven hos studenter med funktionsnedsättningar måste tas med i beräkningen av regeringar, lärosäten och studentkårer eftersom brister i stöd för studenter med funktionsnedsättningar utgör ett hinder för deltagande. För att kunna tillgodose internationella studenters behov måste lärosätenas personal garanteras relevanta färdigheter och språkkunskaper som krävs för att kunna tillhandahålla sådan service.

Regeringar, lärosäten och kommuner måste genomföra specifika åtgärder för att garantera billiga och fullgoda bostäder för inresande studenter så att inte bostadssituationen blir ett hinder för att påbörja eller fullfölja studier. De tre parterna måste garantera att det finns tillräckliga resurser för studentbostäder även för att möta det behov som uppstår på grund av ökad internationalisering. Internationella studenter måste få möjlighet att integreras med inhemska studenter och det måste tas hänsyn till vid bostadsplaneringen.

Språkets roll i lärande och undervisning

Att studera på ett annat språk än sitt modersmål gör mobilitetsperioder till en både akademisk och kulturellt berikande erfarenhet och bidrar även till att studenter integreras bättre i värdlandet och utvecklas till ansvarsfulla europeiska och globala medborgare. Resurser till fortlöpande språkkurser utan kostnad måste garanteras av lärosätena eller regeringen.

Kostnadsfria språkkurser ska också erbjudas på hemuniversitetet innan mobilitetsperioden för att säkerställa en tillräckligt god nivå av både vardagligt och akademiskt språk för att möjliggöra studier på ett annat språk. Studier utomlands bör innehålla språkliga moment och färdigheter i interkulturell kommunikation och uppmuntra studenter att inte bara läsa kurser på engelska utan också på det inhemska språket. Garantier för språkkurser ska ges av partneruniversitet innan avtal om samarbete för utbytesstudier kan skrivas under. För att utveckla en europeisk gemenskap och stärka studenternas internationella inslag i utbildningen är det en bra idé att inkludera moment eller delkurser på andra språk än det inhemska redan under kandidatutbildningar. Lärosätenas språkpolitier bör utformas så att de tar i beaktande; studenternas kunskaper och färdigheter, att självstudiematerial tillhandahålls, att språkundervisning utformas så att studenter kan uppnå det som krävs för att aktivt delta i samhället. Lärande och undervisning på ett utländskt språk bör kompletteras av att särskilt fokus läggs på akademiskt språkbruk och interkulturell kommunikation. Lärosätena måste ha väl genomtänkta mål med sina program. När sådana mål finns så kan språk bli en katalysator för att verkligen uppnå framgång i internationaliseringsarbetet.

Språkkurser ska självklart erbjudas både utbytesstudenter och free movers. För de som läser en hel utbildning i annat land måste kurserna utformas för att fullgoda språkkunskaper för att vara aktiv i samhällslivet uppnås. Speciellt fokus måste läggas på att utforma förberedelsekurser för nyanlända för att de ska få tillgång till den högre utbildningen och sedan kompletteras med kostnadsfria språkstudier genom hela utbildningen. Vad gäller bedömning av språkfärdighet bör existerande metoder kompletteras med tester som bedömer språkförmågan inom ämnesområdet för att ge en bättre bild av kunskaperna.

Tillhandahållande av information

Förutsättningen för att kunna göra informerade studieval och val av värdland är att begriplig och god information finns tillgänglig för internationella studenter såsom EU föreskriver. Jämlik och balanserad information bör ges i alla länder som är medlemmar i det europeiska området för högre utbildning. ESU vill understryka att information om studieprogram, forskning och arbetsmöjligheter ska vara faktuell och inte syfta till att generera vinst för lärosätena. Istället för att satsa på marknadsföring ska utökade resurser läggas på att underlätta ansökningsprocesser och förbättra tillgänglig information om studieprogrammen. Studentkårer, lärosäten och studie- och karriärvägledningscenter ska assistera internationella studenter genom att tillhandahålla information om såväl arbetsmöjligheter som lagstadgade rättigheter och skyldigheter.

De dokument som behövs för att kunna delta i påverkansarbete och beslutsstrukturer ska tillgängliggöras på minst ett språk som är tillgängligt för alla studenter, både inhemska och internationella. Det är också att rekommendera att faktiskt deltagande av internationella studenter möjliggörs i beslutsstrukturer.

Processer för visum och andra tillstånd

Byråkrati och inkonsekventa bedömningar i handläggningen av student visum och uppehållstillstånd utgör hinder för både studenter som stannar kortare och längre tid och skadar studenternas möjligheter både till integration och deras tillgång till arbetsmarknaden. Regelverket för studentvisum måste göras mer samstämmighet inom det högre utbildningsområdet och alla inslag av diskriminerande krav och procedurer måste avlägsnas. Att ansöka eller inneha ett studentvisum ska inte vara förenat med någon kostnad och beslut för ansökan om uppehållstillstånd eller studentvisum ska fattas inom 30 dagar. Inte heller ska studentvisum behöva förnyas varje år då detta skapar onödiga hinder, byråkrati och kostnader. Visum och uppehållstillstånd ska istället utfärdas för hela studieperioden. Internationella studenter ska ha rätt att arbeta lika mycket som inhemska studenter. Oavsett om de arbetar eller inte så ska internationella studenter inneha samma rättigheter som inhemska att tillgå tjänster och servicefunktioner som är tillgängliga för landets medborgare. Att skaffa visum ska inte vara ett problem för studenter. Fördomsfulla och godtyckliga beslut om studieplatsansökningar från tredjelandsstudenter ska inte kunna ligga till grund för att avslå visumansökningar utan enbart ackrediterade institutioner ska anses vara kvalificerade att bedöma en tredjelandsstudents förmåga att fullfölja de sökta studierna. Upphållstillstånd och visum ska alltid vara giltiga minst 12 månader efter det att studierna fullföljts för att den nyexaminerade ska ha en realistisk chans att hitta ett arbete i landet. Alla som fullföljt ett utbildningsprogram på högskolenivå och haft ett heltidsarbete i två år ska ha möjlighet att få permanenta uppehållstillstånd.

Erkännande

Problem med erkännande av examen, kvalifikationer och poäng från enstaka kurser som studerats utomlands utgör fortfarande hinder som påverkar mobiliteten. För att möjliggöra att alla får möjligheten till mobilitetsperioder måste alla sådana hinder avlägsnas. Det är lärosätenas skyldighet att säkerställa erkännandeprocesserna, se till att learning agreements respekteras och tillhandahålla vägledning och stöd genom processen att välja destination och utbildning samt att kunna fungera som stöd också när studenten studerar utomlands.

Möjligheten att få meriter från både länder inom det högre utbildningsområdet såväl som från resten av världen spelar en stor roll för att möjliggöra tillgång till högre utbildning. Länderna i det högre utbildningsområdet bör därför arbeta för att hitta gemensamma processer för erkännandefrågor både för utbildningar och yrkesverksamhet som är transparenta både i sin utformning och vad gäller hur beslut fattas. Möjlighet att överklaga sådana beslut måste också finnas.

Finansiering av mobilitet

En av anledningarna att utlandsstudiers exklusivitet är avsaknaden av tillräcklig finansiering för studenterna. Finansiering och försörjning utgör det största hindret för studenter att vara mobila och slår hårdast mot studenter från en lägre socioekonomisk bakgrund. Bidrag måste utgöra grunden för finansiering av utlandsstudier oavsett dess längd och bidragen måste tillhandahållas av landet studenten kommer ifrån.

Möjligheten att ta med sig studiebidrag och lån har högsta prioritet men mottagande lärosäten bör också uppmuntras att tillhandahålla stipendier för internationella studenter vilka ska delas ut efter behov och inte efter meriter. På europeisk nivå måste finansieringen av utbildning inom de EU:s fleråriga budgetram ökas så att de satta målen har möjlighet att uppnås. Detta innebär bland annat att marknadsföra och stödja individers mobilitet, skapa tillfällen för kompetensutveckling för intressentgrupper inom utbildningssektorns alla nivåer och garantera de internationella organisationernas förutsättningar.

För att bredda gruppen som deltar i utbytesstudier så borde riktade bidrag ges till studenter från en lägre socio-ekonomisk bakgrund inom ramen för Erasmus+ programmet. Dessa bidrag bör anpassas för att täcka studie och levnadskostnader i de olika länderna. De nationella myndigheterna är ansvariga för att detta implementeras. Vid behov ska dessa bidrag också följas av strukturell finansiering till lärosäten för att undanröja potentiella hinder för en mobilitetsperiod. Ansvaret för att bidrag och lån ska kunna tas med vid studier utomlands ligger på staterna och lärosätena och är grundläggande för att bidra till fri rörelse och tillgänglighet till mobilitet. Finansiellt stöd för mobilitet ska vara en universell rättighet och ska inte baseras på meriter eller föräldrars inkomst.

Internationella studenter

ESU vill understryka vikten av att behandla alla människor jämlikt oavsett deras ekonomiska potential, kunskaper eller bidrag. Därför tar ESU avstånd ifrån att studieavgifter införs för internationella studenter och ser detta som en form av diskriminering som grundar sig i studenternas ursprung och deras ekonomiska utsikter. Studieavgifter för studenter från tredjeland begränsar starkt möjligheten för studenter från lägre socio-ekonomisk bakgrund att studera utomlands och därmed deras sociala rörlighet. Studieavgifter ska inte ses som en möjlighet att finansiera utbildningssystemen via studenternas plånböcker. Avgifter för inträdesprov, ansökningar och obligatoriska språktester för internationella studenter ska tas bort.

Behovsbaserade stipendier bör erbjudas till alla icke-europeiska studenter för att bidra till breddad rekrytering hos internationella studenter. I det fall landets sociala skyddsnät inte skyddar vid plötsligt uppkomna kostnader ska en nödfond för internationella studenter instiftas och garanteras av regeringen.

Det är viktigt att alla studenters röster hörs i studentrepresentationen. Det är därför viktigt att internationella studenter, var sig de är utbytesstudenter eller programstudenter, har rätt och möjlighet att delta i studentinflytandet. Detta måste aktivt stödjas av studentkårerna.

3. Internationalisering på hemmaplan

Att skapa en internationell miljö är nödvändigt för att skörda alla fördelar av internationalisering. Alla har inte möjlighet att studera utomlands och skälen till detta är

många och olika. För att garantera att alla studenter utbildning innehåller internationella inslag, såväl som för att garantera kvaliteten i undervisningen, lärandet och forskningen, bör alla lärosäten anstränga sig för att skapa en internationell miljö. För att uppnå detta måste kostnadsfria språkstudier erbjudas på alla lärosäten. För att säkerställa att internationella inslag i utbildningen är hållbara och kvalitativa bör det ses som ett genomgående tema i utbildningen och inkorporeras i utbildningsplaner och lärandemål. Dessutom bör kurser på utländska språk inte bara utformas för inresande studenter utan tillgängliggöras även för inhemska studenter. Lärosätena ska försäkra sig om att inresande och inhemska studenter integreras. Skapandet av en internationell miljö ska genomsyras av studenternas deltagande. För att internationalisering på hemmaplan ska lyckas måste det vara ett genomgående tema och inslag för alla aktörer i utbildningssektorn och inte bara för undervisande personal och ledningar vid lärosäten.

Strategier för internationalisering

Varje lärosäte ska ha en genomarbetad strategi för internationalisering på plats för att säkerställa ett heltäckande synsätt på internationalisering och synliggöra dess värde. Strategin ska innehålla lärosätets mål gällande internationalisering, hur dessa ska uppnås, hur implementeringen ska kontrolleras och utvärderas samt varför internationalisering kommer lärosätet till godo. Tillräckliga resurser måste avsättas för att uppnå målen och medel bör tillskjutas från statligt håll. Studenter ska vara delaktiga i planeringen, genomförandet och utvärderingen av internationaliseringsstrategier. Regeringen uppmuntras att främja och stötta internationalisering av lärosätena genom nationella internationaliseringsstrategier.

Personal

Lärosäten måste anställa internationell personal såväl i undervisning som forskning för att uppnå bredare perspektiv i ämnena. Kunskap och erfarenheter som personal och studenter tillgodogjort sig vid utlandsvistelse måste värderas när de återkommer till hemmalärosätet. Personalmobilitet ska främjas och värderas eftersom det bidrar till ett internationellt perspektiv på lärosätet, säkerställer att personal har de kunskaper och erfarenheter som krävs för internationalisering på hemmaplan och öppnar för framtida möjligheter för internationell kontakt för studenter på lärosätet. Lärosätena måste säkerställa att personalen har tillräckliga kunskaper för att kunna undervisa i ett mångkulturellt klassrum bland annat genom utbildningar och kurser i språk samt pedagogik för heterogena klassrum.

Administration

All personal vid ett lärosäte ska kunna arbeta i en internationell miljö och kunna garantera att studenter integreras i den dagliga verksamheten. Varje lärosäte ska också ha en speciell avdelning för internationalisering som planerar och övervakar internationaliseringsprocesserna.

Forskning

Tillgång till resurser från hela världen är nödvändiga för att uppnå kvalitet i forskningsresultat. Därför ska alla lärosäten bidra till att göra alla forsknings- och utbildningsresurser tillgängliga kostnadsfritt, till exempel genom att publicera i vetenskapliga tidskrifter som är fritt tillgängliga. Internationell forskning ska inkluderas i kursplanerna och undervisningen för att stärka studenternas ämneskunskaper.

4. Långsiktiga konsekvenser av internationalisering

Balanserad mobilitet

ESU vill betona vikten av balanserade mobilitetsflöden i Europa. Eftersom studentmobilitet är ett av de viktigaste verktygen för europeisk integration måste detta komma alla länder tillgodo i samma utsträckning utan att orsaka kompetensflykt.

Solidaritets mellan länder och lärosäten bör snarare användas som ett verktyg för att överkomma de existerande klyftorna inom det europeiska området för högre utbildning.

Bilaterala samarbeten mellan lärosäten och regeringar från olika regioner bör stärkas inom strukturerna för Bologna-processen genom konkreta initiativ så som en mobilitetsöverenskommelse. Mobiliteten måste vara balanserad både avseende ämnesstudier, forskning och annan arbetskraft.

Mobilitetsöverenskommelse

För att möta konsekvenserna av obalanserade mobilitetsflöden och säkerställa jämlika möjligheter för studenter i Europa måste nya åtgärder och supportmekanismer testas och utvecklas för att motverka substantiella ekonomiska skillnader hos sändande och mottagande länder. En mobilitetsöverenskommelse ska sträva efter att balansera mobilitetsflödena genom att kompensera kostnaderna för studenter och motverka den fria rörligheten och tillgängligheten till högre utbildning. En sådan överenskommelse mellan stater skulle bygga på idén att det sändande landet skulle betala en del av kostanden för de studenter som studerar utomlands, även om det sändande landets ekonomi tas i beaktande. Dessutom skulle ett sådant system kunna användas för att styra mobilitetsflödena så att det blir en större balans.

Kompetensflykt

ESU definierar kompetensflykt som den process varigenom ett land förlorar sina mest begåvade och välutbildade medborgare till andra länder på grund av avsaknad av möjligheter i hemlandet. På samma sätt kan det ses som ett effektivt sätt att få in mer kompetens och perspektiv i det mottagande landet och stimulera dess utbildningssektor. Den här processen leder till stora negativa konsekvenser avseende social-, ekonomisk- och strukturell utveckling för det sändande landet om den är obalanserad. På samma sätt kan det resultera i negativa konsekvenser för hela Europa avseende demokrati- och nationsbyggande samt för att uppnå utsatta utvecklingsmål.

ESU motsätter sig starkt att länder och lärosäten aktivt försöker rekrytera studenter, forskare och akademiker från andra länder för att öka sin egen konkurrenskraftighet, sitt ekonomiska välstånd och för att skapa elitinstitutioner. Detta beteende är klandervärdt och försvårar ytterligare konsekvenserna av kompetensflykt. Förlusten av stora grupper av skickliga individer har negativa konsekvenser för utvecklingen av undervisning i de sändande länderna vilket gör det än svårare att behålla studenterna. Detta måste åtgärdas och det måste införas incitament för studenterna att stanna och studera i sina hemländer.

Transnationell utbildning

Genom den ökade efterfrågan på utbildning har etablerandet av franchiseinstitutioner, utlandsbaserad verksamhet och gemensamma examen ökat kraftigt. Sådana arrangemang ska inte användas för att marknadsföra lärosäten eller för att skapa vinst. Däremot kan transnationell utbildning vara bra om det möjliggör tillgången till kvalitetssäkrad och avgiftsfri utbildning till en ny gemenskap. ESU motsätter sig starkt varufieringen av högre utbildning och understryker att studenters rättigheter måste vara drivkraften för internationalisering.

Gemensamma examen

Gemensamma och dubbla examen måste erkännas av alla deltagande länder och följa nationella regler. Därför ska inte lärosäten kunna ta emot avgifter som samlats in av utbildningskonsortier. Studenter ska aldrig tvingas betala avgifter i länder där avgiftsfrihet för högre utbildning råder. Alla kurser som ingår i en gemensam examen ska vara ackrediterade genom antingen ett eller alla deltagande länders kvalitetssystem. Transparent information om utbildningarnas kostnader och möjliga bidrag måste tillhandahållas. Detta gäller särskilt lånen som tillhandahålls inom Erasmus+ för gemensamma masters examen.